

Röjning

TEKNIK

Tänk först – och röj sedan!

När ska man röja? Det beror på utgångsläget i beståndet men också på vad man har för mål. Huvudprincipen är att röjning skall utföras innan de tänkta huvudstammarna hämmas alltför mycket i sin utveckling genom trängsel från sidan, överskärning eller bådadera. I mycket täta föryngringar kan det vara lämpligt att tidigt göra en planröjning. Röjning är också en del av ett aktivt naturvårdsarbete. Spara miljöträd och tidigare lämnad hänsyn.

Röjning är en förutsättning för lönsam virkesproduktion och viktig i ett aktivt naturvårdsarbete.

Röja på egen hand

För att röja effektivt och säkert med ett bra resultat i skogen krävs kunskaper. Viktiga områden du behöver behärska är följande:

- Bestånds-, trädslags- och stamval
- Röjningsformer och stamantal
- Förhindra skogsskador
- Miljöhänsyn
- Teknik och säkerhet

Du ska förstås inte ge dig på röjningsarbete om du inte har tillräckliga kunskaper.

Utrusta dig väl!

Personlig skyddsutrustning

Vid arbete med röjsåg skall följande personliga skyddsutrustning användas:

- Skyddshjälm*
- Hörselskydd
- Ögonskydd
- Arbetshandskar
- Skyddskängor eller skyddsstövlar med sågskydd
- Varselkläder på kroppen
- Första förband

* Lagkrav om träden är högre än två meter.

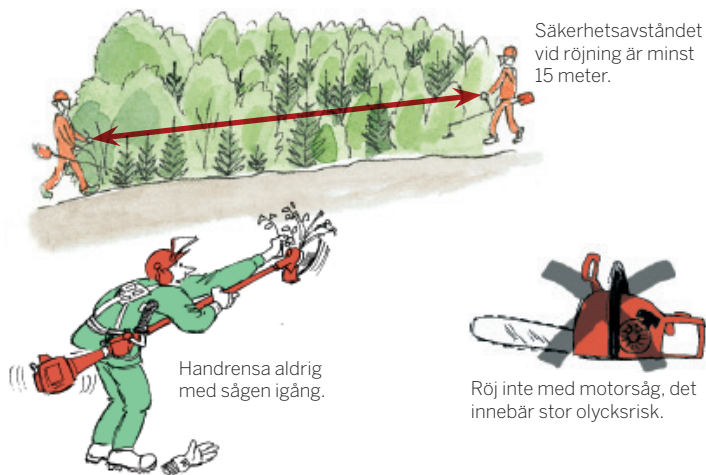
Röjsågen

Det ställs flera tekniska krav på röjsågen. Den ska bland annat ha ett klingskydd som avskärmar klingans bakre del. Bär användningen, Selen, ska vara försedd med snabbutlösning. Justera sele och handtag så att klingan balanserar 20–40 cm över marken beroende på bränslemängden i tanken. Sågen vilas mot höften med sågens upphängningsögla 10–15 cm nedanför höftkammen. Transportera alltid röjsågen med transportskydd eller med klingan avmonterad.

Prioritera säkerheten

Tänk alltid på att minska risken för olycksfall. Använd personlig skyddsutrustning, godkänd, rätt justerad och regelbundet kontrollerad röjsåg.

Vid röjning är säkerhetsavståndet minst 15 meter. Längre avstånd kan vara aktuellt om träden är höga. Minst två träd-längder är ett rekommenderat säkerhetsavstånd i sådana fall. När flera röjare arbetar tillsammans är det viktigt att hålla ett betydligt större säkerhetsavstånd för att inte vid något tillfälle komma närmare varandra än 15 meter.

Reservdelar och serviceutrustning

Det är viktigt att du har tillgång till reservdelar och serviceutrustning när du ska röja samt godkänd bensindunk som minst rymmer dagsbehovet av bensin, transportskydd för klingan och röjsnöre för att följa upp ditt arbete. Utrusta sig väl så att du slipper åka hem vid ett ofrivilligt avbrott i sågningen.

Fila och kontrollera klingan

Filning bör ske så snart det känns att klingan inte "tar". Klingan bör kontrolleras regelbundet för att upptäcka eventuella sprickor. Kassera klingor med sprickor. Byt klingmutter om det behövs, följ tillverkarens rekommendationer.

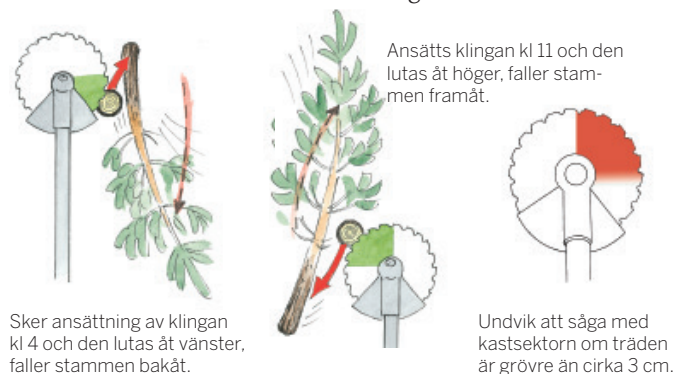
När du ska fila klingan är det bra att hitta en arbetsställning som känns bekväm. Använd filmall.

Rikta fällningen

Genom att styra klingans ansättning mot trädstammen går det att påverka trädets fallriktning. Det ger dig möjlighet att röja mer effektivt och säkert.

Vid röjning av klena stammar (upp till 3 cm) är bästa tekniken att såga med pendlande rörelser från sida till sida. För lite grövre stammar (3–7 cm) bör olika ansättningar av klingan ske.

Finns det risk för att skada andra stammar eller att såga i sten, används sektorn kl 8–12 av klingan.

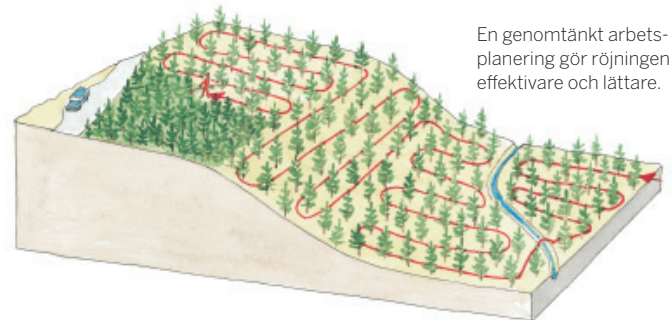

Planera arbetet

Genom att först skaffa sig en överblick över hela röjningsobjektet underlättas planeringen. Man får då en uppfattning om vilka trädslag som ska gynnas på olika ståndorter, var

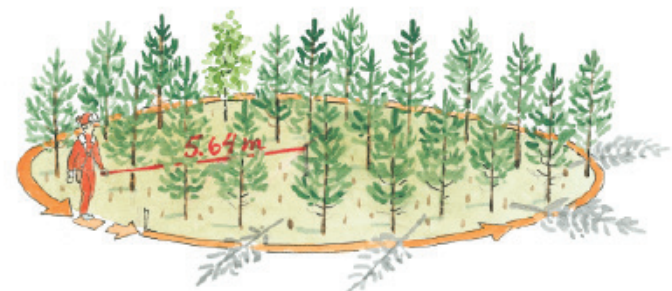
hänsynsytor kan läggas ut och var särskilda miljöträd kan lämnas. Innan du påbörjar röjningen bör du också skaffa dig en målbild över rätt stamantal med mera.

Arbetsstråken bör i allmänhet vara 2–4 meter breda, beroende på hur tätt beståndet är. Längden på stråken bör vara sådan att en tank räcker fram och tillbaka. Om stråken läggs parallellt med sluttningar, inte upp- och nedför, underlättas arbetet. Stråken bör inte heller läggas så att det krävs hopp över diken eller besvärlig passage genom andra hinder. Innan du påbörjar röjningen bör du också skaffa dig en "målbild" över rätt stamantal med mera.

Följ upp

Då och då under röjningen bör det kvarlämnade stamantalet kontrolleras. Det görs lättast med hjälp av ett så kallade röjsnöre, en 5,64 meter lång lina. Med linan som radié får man cirkelytor som är 100 m² stora. Multipliceras antalet lämnade stammar på provytan med 100 erhålls stamantalet per hektar.

Då och då under röjningen bör det kvarlämnade stamantalet kontrolleras.

För mer information Röjsågning och annan skogsvårdsteknik

I boken får du information om arbetsteknik och skötsel av redskap som du använder till röjning, plantering med mera. 64 sidor

Best.nr. 0016

www.skogsstyrelsen.se/bocker

Kontakta Skogsstyrelsen för mer information. Se även hemsidan www.skogsstyrelsen.se

© Skogsstyrelsen, 2013

All fakta innehåll i informationsbladet överensstämmer med Skogsstyrelsens folder *Röjning - Teknik*. Best. nr. 1036

Redaktör: Royné Andersson
Illustratör: Nils Forshed